

منظور این نیست که درگیر مسائل بشود، بلکه فقط نشان می دهد که حالا او هم خود را یک عضو اثربخش خانواده می داند. در اینجا مشاهده گری کودک با نوعی از شناخت، کشف و درک همراه است و او را به همدلی می رساند. او متوجه می شود که حتی اگر مسئولیتی نداشته باشد و مستقیماً نتواند مشکلی را حل کند، اما می تواند نشان بدهد که او هم متوجه وضع و خانواده است و دوست داشتن و درکش را بروز می دهد.

به تبع سن و سال، این همدلی ممکن است در رفتارهایی مانند صبوری و نگفتن خواسته در یک موقعیت مشخص (مثلاً چیزی که قرار بود پدرش برای او بخرد را به تعویق می اندازد) دیده شود یا در رفتارهای عاطفی ای مانند در آغوش گرفتن پدر، مادر، خواهر یا برادر. این در دوران نوجوانی، جوانی، مجردی و با دوستان، متأهلی و با همسر هم ادامه داشته و در شکلی تکامل یافته تر خود را نشان می دهد. همین جا با وجود تماس ترس های ما از تفاوت هایمان، بی اعتمادی ها و غیره ما انتخاب می کنیم که با دیگری همدل باشیم، اثر بگذاریم و اثر ببینیم.

و همسرمان کنارمان قرار گرفت و آرام شدیم. همه اینها و بسیاری از مواجهاات دیگری که در زندگی نسبت به مسائل پررنگ داشته ایم، همراه دیگری و با کمک دیگری بوده است. همینطور خودمان هم گاه و بیگاه، کم و زیاد در همین موقعیت برای دیگری قرار گرفته ایم. شاید این رفتار و کنش و واکنش ها را ناآگاهانه، تکراری، از روی عادت و برای گریز از تنهایی ببینیم، اما باید بگویم که همدلی برآمده از یک دانه رشد یافته و بزرگ شده در خانواده است که به تبع کم و کیف حضور آن در خانواده، در روح ما خلق می شود. هرچند گروه همسالان، جامعه و فرهنگ حاکم بر آن ممکن است کم و کیف همدلی را در ما تغییر بدهد.

برداشت «همدلی»

اگر نخواهیم خیلی سخت بگیریم، تقریباً از دوره کودکی دوم (۹ تا ۱۱ سالگی) کودکان با مسائل خانواده آشنا می شوند، هرچند هنوز مسئولیتی بر دوش ندارند. اما متوجه می شوند در کنار آن محوریتی که تاکنون در خانواده داشته اند، تمرکز بر مسائل دیگری هم هست و هر کدام از اعضای خانواده با رنج و چالش های مختلفی مواجه هستند. از همین جا کودک موقعیت شناخت و درکش برای حمایتگری عاطفی و همدلی شروع می شود.

خانواده نخستین محلی است که فرد بیشتر تجارب احساسی، عاطفی، رفتاری و اخلاقی را از آن دریافت می کند

بیاید. از خانواده اش که بگذریم، آنجایی که صیادان شهر با پیشنهاد پریسک رویی فهمیدند که می توانند خودشان روی پای خودشان بایستند و واسطه فاسد را از میان خود حذف کنند، همه اش از «خودشناسی»، «شناخت و درک خانواده» و «همدلی» رویی و به تبع اثرش روی محیط شروع شد.

کوتاه با خالق دل درباره همدلی

بخشی از صحبت های خداوند درباره همدلی در خانواده در آیه ۲۴ سوره اسراء است. درباره نیکی به پدر و مادر است و مصداقی که برای آن می آورد این است که «اگر یکی از پدر یا مادر در دوران کهنسالی با تو بودند، کلمه ای ناخوشایند به آنها نگو، با آنها پرخاشگری نکن و نسب به آنها ادب و احترام داشته باش.» این همان چیزی است که همه ما در دوران پیری به آن نیاز داریم. امام سجاد علیه السلام نیز در یکی از دعاهایش نسبت به پدر و مادر اینطور دعا می کند که خدایا کمک کن که خواهش دل پدر و مادرم را بر خواهش دل خودم مقدم بدانم. همان اتفاقی که شخصیت رویی رقم زد و اثرش را هم دید یا در جایی دیگری فرماید که خدایا من را از گروهی قرار نده که با پدر و مادر بدرفتار بودند. این یعنی اگرچه داشت، کاشت و برداشت همدلی در خانواده اتفاق می افتد، اما آدمی مدام در حال تغییر است و خودش برای رفتار و اخلاقش دست به انتخاب می زند.

است. محبت، درک و همدلی محور این خانواده است و اجازه نمی دهد با وجود مسائل مختلف، خانواده از هم پاشیده شود. این همدلی فقط اثرگذاری فردی و خانوادگی ندارد. اینطور نیست که فقط باعث شود که دیگر فرد احساس تنهایی نکند، یا اینکه خانواده را دور هم نگه دارد؛ بلکه اثربخشی آن را در اجتماع و بیرون از خانواده هم می بینیم.

در فیلم سینمایی CODA، رویی دختر نوجوان و قهرمان فیلم است که خانواده اش در کار صید و ماهیگیری هستند. به علت ناشنوا بودن پدر و برادر، او قبل و بعد از مدرسه به آنها در صید، ارتباط با گارد ساحلی و فروش ماهی ها کمک می کند. مشاهده و درک چالش ها و رنج ها که شروع می شود، انتخاب همدلی دختر برای همراهی یا خانواده اش و نادیده گرفتن علاقه خودش باعث می شود که هر عضوی از خانواده اش به خود

یک تصویر از همدلی در خانواده

برای اینکه شناخت، درک و رفتار همدلی در خانواده تصویری بشود، فیلم سینمایی CODA را مثال می زنم. قصه دختری نوجوان که تمام خانواده اش بجز خودش ناشنوا هستند. چه فیلم را دیده باشید چه ندیده باشید، احتمالاً در ذهن شما هم بر مبنای همین تفاوت بنیادین، تصویری چالش های مختلفی که اعضای این خانواده نسبت به هم می توانند داشته باشند، ساخته شده است. اما یک چیز خانواده را با وجود تمام مسائل مختلف بیرونی، درونی، اقتصادی، اجتماعی و عاطفی کنار هم نگه می دارد و آن رسیدن به همدلی دوطرفه

بخشی از صحبت های خداوند درباره همدلی در خانواده در آیه ۲۴ سوره اسراء است. درباره نیکی به پدر و مادر است و مصداقی که برای آن می آورد این است که «اگر یکی از پدر یا مادر در دوران کهنسالی با تو بودند، کلمه ای ناخوشایند به آنها نگو، با آنها پرخاشگری نکن و نسب به آنها ادب و احترام داشته باش

همدلی در خانواده شکل می گیرد

